

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av undervisningens kvalitet i
särskild undervisningsgrupp vid Innovitaskolan
Vällingby Park med Pysslingen Förskolor och Skolor
AB som huvudman**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av genomfört en tematisk kvalitetsgranskning om *Undervisningens kvalitet i särskild undervisningsgrupp* vid Innovitaskolan Vällingby Park, med Pysslingen Förskolor och Skolor AB som huvudman. Kvalitetsgranskningen genomfördes under våren 2024.

Vid kvalitetsgranskningen identifierade Skolinspektionen ett antal utvecklingsområden för skolenheten som angetts i beslut den 2 april 2024.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Innovitaskolan Vällingby Park senast den 30 september 2024 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsbehov. Pysslingen Förskolor och Skolor AB har inkommit med en sådan redovisning den 30 september 2024.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer redovisade åtgärder på följande sätt:

Delområde 1: Förutsättningar för lärande

Huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Delområde 2: Undervisningens fokus på kunskapsutveckling

Huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Delområde 3: Förhållningssätt i undervisningen

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning.

Skolinspektionens samlade bedömning är att ytterligare åtgärder behövs för att höja kvaliteten inom ett delområde. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen tar ansvar för ett fortsatt utvecklingsarbete. Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Bakgrund

Den sammanfattande bedömningen var: Skolinspektionen bedömer att elever i särskild undervisningsgrupp vid Innovitaskolan Vällingby Park i flera delar ges en undervisning som är präglad av goda förutsättningar för lärande, och omfattas av en tilltro till elevernas förmågor samt fokuserar på kunskapsutveckling.

Delområde 1: Förutsättningar för lärande

Ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande del:

- Lärare behöver, under ledning av rektorn, utveckla undervisningen på ett sätt som stärker strukturen och ger en ökad förutsägbarhet.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att skolan har genomfört ett omfattande utvecklingsarbete för att öka tydligheten och förutsägbarheten för eleverna. Speciallärare har i samtal och samverkan med eleverna skapat strukturer för elevernas skoldagar och undervisning och en specifik lektionsstruktur har skapats för den särskilda undervisningsgruppen. För att skapa en samsyn bland lärarna som undervisar i den särskilda undervisningsgruppen, gällande bland annat en tydlig undervisningsstruktur, har skolan minskat antalet undervisande lärare kopplade till gruppen. Färre undervisande lärare förväntas också ge bättre förutsättningar för lärarna att bibehålla samsynen och att arbeta enligt de strukturer och strategier som eleverna behöver. Vidare har samverkanstid och rutiner införts. De lärare som undervisar dagligen i den särskilda undervisningsgruppen har möte varje vecka, där de planerar för och utvärderar de strategier och strukturer som de använder. Varannan vecka har samtliga lärare som undervisar i den särskilda undervisningsgruppen möte. Under dessa möten går lärarna igenom huruvida ämneslärarnas planeringar är tydliga och passar elevernas behov och förutsättningar. Dessutom ger de varandra stöd och tips om vad som fungerar för eleverna. De lärare som undervisar dagligen i den särskilda undervisningsgruppen ger stöd till övriga lärare gällande undervisnings- och lektionsstruktur för eleverna och gällande de strategier som fungerar för eleverna.

Av huvudmannens redovisning framgår vidare att arbetet har gett tydliga effekter på verksamhetens kvalitet. Att lärarna följer den gemensamma lektionsstrukturen har exempelvis ökat förutsägbarheten och tryggheten för eleverna. Samsynen mellan lärarna har också ökat som en följd av att de tar hjälp av varandra i fråga om vad som fungerar för eleverna i respektive ämne. Ytterligare ett exempel utgörs av att lärarna har blivit bättre på att skapa en röd tråd som genomsyrar lektionen, vilket skapar sammanhang för eleverna. Rektor och personal ser vidare att arbetet har lett till att

eleverna har blivit mer självständiga i sitt skolarbete, då de lättare kan ta till sig och följa innehållet i sina planeringar och de uppgifter som de får i de olika ämnena.

Enligt huvudmannens redovisning har skolan följt upp utvecklingsarbetet på olika sätt. Exempelvis har de genomfört utvärderingar på arbetslagsmöten och möten i elevhälsoteamet. Även dagliga samtal med eleverna och samtal med vårdnadshavare, vid exempelvis uppföljning av åtgärdsprogram, har bildat underlag för uppföljningen. Rektor och biträdande rektor har också genomfört klassrumsbesök med efterföljande samtal med undervisande lärare. Slutligen anger huvudmannen att skolan har planerat att arbeta vidare med att fördjupa de olika delarna i den lektionsdesign och lektionsstruktur som skolan skapat, med stöd av biträdande rektor och förstelärare.

Mot ovanstående bakgrund bedömer Skolinspektionen att huvudmannen vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten i skolenhetens arbete i denna del.

Delområde 2: Undervisningens fokus på kunskapsutveckling

Ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande del:

- Lärarna behöver, under ledning av rektorn, utveckla arbetet med att anpassa undervisningens innehåll och arbetsuppgifter på ett sätt som ytterligare möter elevernas olika behov och förutsättningar.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att skolan har genomfört ett flertal utvecklingsinsatser. Rektorn har under höstterminen lagt in mer undervisningstid för specialläraren i den särskilda undervisningsgruppen. Detta för att bland annat kontinuerligt följa upp elevernas utveckling och för att identifiera deras behov av anpassningar och stöd. Vidare framgår att alla berörda lärare deltar i en pedagogisk kartläggning av eleverna. När kartläggningen är klar går de igenom den på arbetslagsmöten. Skolan har även skapat rutiner för att sinsemellan kommunicera elevernas behov. Dessutom planeras varje undervisningsområde utifrån varje elevs behov och styrkor och lärarna diskuterar sedan planeringarna gemensamt på arbetslagsmöten. Lärarna tar också del av varandras välfungerande strategier. Vidare framgår att lärarna tillsammans tar fram anpassat material och utformar uppgifter utifrån elevernas behov och nivå. Detta görs på arbetslagsmötena. Slutligen framgår att speciallärare vid behov ger coachning och stöd till lärare.

Av huvudmannens redovisning framgår att vidtagna åtgärder har förbättrat kvaliteten i verksamheten. Detta bland annat genom att lärarnas kollegiala arbete har lett till bättre anpassade planeringar liksom anpassat

undervisningsinnehåll och material till eleverna. Vidare har den fysiska lärmiljön utvecklats och utformats på ett sätt som möter elevernas olika behov och förutsättningar.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan har följt upp arbetet kontinuerligt genom utvärderingar på arbetslagsmöten, möten i elevhälsoteamet samt i ledningsgruppen. Även dagliga samtal med eleverna och samtal med vårdnadshavare vid exempelvis uppföljning av åtgärdsprogram har bildat underlag för uppföljningen. Rektor och biträdande rektor har också genomfört klassrumsbesök med efterföljande samtal med undervisande lärare. Vidare följs de genomförda insatserna kontinuerligt upp inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete. Slutligen framgår av redovisningen att skolan planerat att fortsätta utvecklingsarbetet genom att bland annat fortbilda lärarna i den specialpedagogiska processens alla delar, från anpassningar till särskilt stöd. Detta arbete påbörjades vid uppstarten av ht-24 och kommer fortgå på arbetslagsmöten och studiedagar.

Mot ovanstående bakgrund bedömer Skolinspektionen att huvudmannen vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten i skolenhetens arbete i denna del.

Delområde 3: Förhållningssätt i undervisningen

Ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande del:

- Lärarna behöver, under ledning av rektorn, utveckla metoder för att ytterligare stärka elevernas motivation till skolarbetet.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att lärarna använder arbetslagsmöten till bland annat samtal och diskussioner om vilka framgångsrika strategier de arbetar med, för att öka elevernas motivation till skolarbetet. Huvudmannen anger vidare att de tydligare lektions- och undervisningsstrukturerna ger eleverna förutsättningar att arbeta mer självständigt och eleverna hinner även med sina planerade uppgifter. Det hålls också fler individuella samtal mellan lärare och elev kring lärande, motivation och progression, vilka i sin tur ökar elevers delaktighet i hur lektioner läggs upp, hur lärarna formar lärmiljön och hur eleverna arbetar. Vidare skriver huvudmannen att det samlade utvecklingsarbetet leder till att lärarna har fått en större förståelse för elevernas behov, vilket i sin tur ökar elevernas motivation till skolarbetet. Däremot framgår inte av huvudmannens svar om lärarna utarbetat konkreta metoder och arbetssätt som syftar till att stärka elevers motivation eller hur arbetet är utformat.

Av huvudmannens redovisning framgår emellertid att skolan ser vissa positiva effekter. Skolan ser en ökad närvaro på lektionerna, även bland de elever som tidigare haft hög frånvaro samt att lärarna lyckas bättre med att

få eleverna delaktiga under lektionerna. Vidare ser de ökad studiero och att eleverna får mer gjort i skolarbetet, liksom en större progression hos varje elev.

Enligt huvudmannens redovisning har skolan följt upp arbetet genom kontinuerliga utvärderingar på arbetslagsmöten och genom kontinuerliga uppföljningar och analyser av elevernas resultat i förhållande till uppsatta mål. Slutligen framgår av huvudmannens redovisning att skolan planerar att fortsätta arbetet under innevarande läsår, bland annat genom att arbeta systematiskt med sambandet mellan skolmotivation och elevernas frånvaro och behov av särskilt stöd. De planerar vidare för workshops vid två tillfällen under läsåret om motivationsskapande anpassningar och stöd för alla lärare, med hjälp av elevhälsan.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten i arbetet. Skolinspektionen förutsätter att utvecklingsarbetet fortskrider enligt den planering som huvudmannen redovisat.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare

Signerat av: Anna Sundman Marknäs

X Therése Mineur

Föredragande

Signerat av: Therése Mineur

I handläggningen av ärendet har även utredarna Kerstin Martinsson och Lena Osvaldsson medverkat.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollag (2010:800) och skolförordning (2011:185)

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Enligt 1 kap. 11 § skollagen ska det för varje skolform och för fritidshemmet gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

Av 10 kap. 8 § skollagen ska en kursplan gälla för varje ämne.

Av 9 kap. 1 § skolförordningen framgår att läroplanen finns i förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Av 3 § framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier.

Av 3 kap. 2 § skollagen ska alla barn och elever i samtliga skolformer ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.

Enligt 3 kap. 8 § skollagen får särskilt stöd ges i stället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör om inte annat följer av denna lag eller annan författning. Enligt 9 § ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges sådant särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Det särskilda stödet för en elev i grundskolan

ska vidare ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Av 3 kap. 11 § skollagen framgår vidare att ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan får innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till, om det finns särskilda skäl.

Av 3 kap. 10 § skollagen framgår att det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Enligt 4 kap. 9 § skollagen ska barn och elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för barnens och elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen.

Enligt 5 kap. 2 § skolförordningen ska eleverna genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Läroplan för grundskolan (Lgr22 [SKOLFS 2010:37])

Av den inledande delen av grundskolans läroplan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning) framgår bland annat att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. Skollagen föreskriver att utbildningen inom varje skolform ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla. Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att

synliggöra och motverka könsmönster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma deras föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.

Vidare framgår det av läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter) att skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan. Undervisningen ska utveckla elevernas förmåga att ta ett personligt ansvar. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.

Skolan ska också enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag) stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolans uppdrag att främja lärande förutsätter en aktiv diskussion i den enskilda skolan om kunskapsbegrepp, om vad som är viktig kunskap i dag och i framtiden och om hur kunskapsutveckling sker. Olika aspekter på kunskap och lärande är naturliga utgångspunkter i en sådan diskussion. Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper.

Av läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper) framgår vidare att skolan ska ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola bland annat kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt och ansvarsfullt sätt, kan använda sig av ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter

grundade på kunskaper och etiska överväganden samt kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former. Vidare framgår det av riktlinjerna avseende kunskaper att alla som arbetar i skolan bland annat ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Vidare ska lärare bland annat ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan, ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel, stimulera, handleda och ge extra anpassningar eller särskilt stöd till elever som har svårigheter samt organisera och genomföra arbetet så att eleven därigenom utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.

Enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande) ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Vidare framgår det att skolans mål är att varje elev genom egen ansträngning och delaktighet, utifrån sina förutsättningar, bland annat tar ansvar för sitt lärande samt successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan. Lärare ska också bland annat utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan, svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll, se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad och svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer samt tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Enligt läroplanen (Lgr 22, 2.6 Skolan och omvärlden) ska eleverna få en utbildning av hög kvalitet i skolan.